ପ୍ରକାଶ ବାବୁ ରଘୁବଂଶୀ

ବନାମ

ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ

ସେପ୍ଟେମ୍ବର 13, 2004

[ଅରିଜିତ ପଶାୟତ ଏବଂ ସି. କେ. ଥାକର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ସାମଗ୍ରୀ ଅଧିନିୟମ, 1955- ଧାରା 2(c), 2 (cc), 3 ଏବଂ 7 -ଧାରା 7(1)(a)(2) ସହିତ ପଠିତ ଧାରା 3 ଅଧୀନରେ ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ- ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ନିଶ୍ଚିତ- ଆବେଦନ ଉପରେ- କୁହାଗଲା: ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନୁହେଁ କି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ନୁହେଁ ଧାରା 3 ଅଧୀନରେ 'ଆଦେଶ', ଯାହାର ଉଲ୍ଲଂଘନ ଆରୋପିତ ହୋଇଥିଲା ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା- ଧାରା 7 ଅଧୀନରେ ଆବେଦନ ଆଣିବା ପାଇଁ ଏହା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା- ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ସାର୍ବଜନିକ ପୂର୍ତି ବିତରଣ ଯୋଜନା, 1991 ।

ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ସାମଗ୍ରୀ ଅଧିନିୟମ, 1995 ର ଧାରା 7 (1)(a)(ii) ସହିତ ପଠିତ ଧାରା 3 ଅଧୀନରେ ଆବେଦନକାରୀ-ଅଭିଯୁକ୍ତ ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦୋଷସିଦ୍ଧି ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବା ପରେ, ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଆବେଦନକାରୀ ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ ଯେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 7 କୁ ଆକର୍ଷିତ କରିବା ପାଇଁ, ପ୍ରାଥମିକ ଆବଶ୍ୟକତା ଥିଲା ଯେ ଏକ ଆଦେଶର ଲଙ୍ଘନ ହୋଇଥିବ । ଆହୁରି ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦେଶ ସାର୍ବଜନୀନ ପୂର୍ତି ବିତରଣ ଯୋଜନା, 1991 ର ଲଙ୍ଘନ ପାଇଁ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଯେହେତୁ ଏହି ଯୋଜନା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 ଅଧୀନରେ ଏକ 'ଆଦେଶ' ରେ ଗଣ୍ୟ ନଥିଲା, ସେଥିରେ ଥିବା ଧାରା 7 କୁ ଆକର୍ଷିତ କରୁନଥିଲା । ପ୍ରତିବାଦୀ-ରାଜ୍ୟ ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଏହି ଆବେଦନ ନିମ୍ନ ଅଦାଲତରେ ଉଠାଯାଇନଥିଲା ଏବଂ ଏହାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇପାରିଲା ନାହିଁ କାରଣ ଏହା ତଥ୍ୟମୂଳକ ବିଚାର ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିଲା ।

ଆବେଦନଟିର ଫଏସଲା କରି ଏବଂ ମାମଲାଟିକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପଠାଇ, ନ୍ୟାୟାଳୟ

କହିଲେ: 1.1. ଯଦିଓ ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ଆବେଦନରେ ସାର ରହିଛି, ତଥାପି, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 7 ଅଧୀନରେ ଏକ ଆବେଦନ ଆଣିବା ପାଇଁ, ଆଦେଶ ଏକ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକତା ଅଟେ, ଯାହାର ଲଙ୍ଘନ ଆରୋପିତ ହୋଇଛି । ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟବଶତଃ, ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ, ଯେଉଁ ଆଦେଶର ଲଙ୍ଘନ ଆରୋପିତ କରାଯାଇଥିଲା ତାହା ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ପ୍ରୟାସ କରାଯାଇନଥିଲା ।

ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାସନ ବିକ୍ରେତା ସଂଘ ସୋସାଇଟି ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ, [1981] 4 ଏସସିସି 535, ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଛି ।

2. ମାମଲାକୁ ଏହାର ନୂତନ ଭାବରେ ଶୁଣାଣୀ ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପଠାଯାଇଛି । ସମ୍ପୃକ୍ତ ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ନିଜ ନିଜ ପକ୍ଷର ସମର୍ଥନରେ ତଥ୍ୟ ରଖିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ । କେଉଁ 'ଆଦେଶ' ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ହୋଇଛି ତାହା ଦର୍ଶାଇବା ପାଇଁ ତଥ୍ୟ ଦାଖଲ କରିବା ରାଜ୍ୟର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ହେବ ।

ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା: ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1011/2004 ।

ସିଆରଏଲ. ଏ. ସଂଖ୍ୟା 455/1997 ରେ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ତା 20.11.2003 ରିଖର ରାୟ ତଥା ଆଦେଶରୁ

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏସ. ବି. ଉପାଧ୍ୟାୟ ଏବଂ ସୁଶ୍ରୀ କୁମୁଦ ଲତା ଦାସ ।

ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ବିଶ୍ୱଜିତ୍ ସିଂ ଏବଂ ସୁଶ୍ରୀ ବିଭା ଦତ୍ତ ମଖିଜା ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ,

ଅରିଜିତ ପଶାୟତ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି: ଅନୁମତି ମଞ୍ଜୁର କରାଗଲା ।

ଆବେଦନରେ ଏକ ମଜାଦାର ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉଠାଯାଇଛି, ଯାହା ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟବଶତଃ ନିମ୍ନ ଅଦାଲତରେ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିବା ପରି ମନେ ହେଉନାହିଁ । ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ସାମଗ୍ରୀ ଅଧିନିୟମ (ସଂକ୍ଷେପରେ 'ଅଧିନିୟମ') ର ଧାରା 7(1)(a)(ii) ସହିତ ପଠିତ ଧାରା 3 ଅଧୀନରେ ଅପରାଧ କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ଦୌରା ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 11/1996 ମାମଲାରେ ମାନ୍ୟବର ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଧୀଶ, ବିଦିସା ତାଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ । ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବା ସହ ଏକ ବର୍ଷ ସଶ୍ରମ କାରାଦଣ୍ଡର ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଏବଂ 2, 000 ଟଙ୍କାର ଜୋରିମାନା ଲାଗୁ କରିଥିଲେ, ଯାହା ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଗ୍ୱାଲିୟରର ମାନ୍ୟବର ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଦ୍ୱାରା ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ଦ୍ୱାରା ନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ଶ୍ରୀମାନ ଓକିଲ ଶ୍ରୀ ଏସ୍. ବି. ଉପାଧ୍ୟାୟ କହିଥିଲେ ଯେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 7 କୁ ଲାଗୁ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ଆଦେଶର ଲଙ୍ଘନ ହେବା ପ୍ରାଥମିକ ଆବଶ୍ୟକତା ଅଟେ । ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷ ଯାହା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିବା ପରି ମନେହୁଏ ତାହା ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ସାର୍ବଜନିକ ପୂର୍ତି ବିତରଣ ଯୋଜନା, 1991 (ସଂକ୍ଷେପରେ 'ଯୋଜନା') ଅଟେ । ତାଙ୍କ ମତରେ, ଏହି ଯୋଜନାକୁ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଆବଶ୍ୟକ ଥିବା ଏକ ଆଦେଶ ସହିତ ତୁଳନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ, ପ୍ରତିବାଦୀ-ରାଜ୍ୟ ପକ୍ଷର ଶ୍ରୀମାନ ଓକିଲ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଯେ ଏପରି ଏକ ଆବେଦନ ଯାହା ଅନିର୍ବାର୍ଯ୍ୟ ରୂପେ ତଥ୍ୟମୂଳକ ନ୍ୟାୟ ବିଚାର ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିଲା, ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇନଥିଲା ।

ଯଦିଓ ରାଜ୍ୟ ପକ୍ଷର ଶ୍ରୀମାନ ଓକିଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ଆବେଦନରେ ସାର ରହିଛି, ତଥାପି, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 7 ଅଧୀନରେ ଏକ ଆବେଦନ ଆଣିବା ପାଇଁ, ଏକ ଆଦେଶ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକତା ଅଟେ, ଯାହାର ଲଙ୍ଘନ ଆରୋପିତ ହୋଇଛି । ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟବଶତଃ, ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ, ଯେଉଁ ଆଦେଶର ଲଙ୍ଘନ ଆରୋପିତ କରାଯାଇଥିଲା ତାହା ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ପ୍ରୟାସ କରାଯାଇନଥିଲା । *ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାସନ ବିକ୍ରେତା ସଂଘ ସମାଜ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* ବନାମ *ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ,* [1981] 4 ଏସସିସି 535, ଏହା ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନର ସଦୃଶ ଏକ ଯୋଜନା ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନ, 1950 (ସଂକ୍ଷେପରେ 'ସମ୍ବିଧାନ') ର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 162 ଅଧୀନରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି । ତେଣୁ, ଅଭିଯୋଜନଙ୍କ ପାଇଁ "ଆଦେଶ" ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା, ଯାହା, ଏଥି ଅନୁସାରେ, ଅଭିଯୁକ୍ତ-ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାର ମୂଳଦୁଆ ଥିଲା ।

ଧାରା 3 ଅଧୀନରେ କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ଆଦେଶର ଉଲ୍ଲଂଘନକୁ ଧାରା 7 ସୂଚିତ କରେ । ଧାରା 3 ଅଧୀନରେ କିଛି ଆଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ଧାରା 7 ର ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ଉକ୍ତ ଆଦେଶର ଉଲ୍ଲଂଘନ

ହୋଇଛି ବୋଲି ଦର୍ଶାଇବା ଜରୁରୀ । ଧାରା 3 ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ସାମଗ୍ରୀର ଉତ୍ପାଦନ, ଯୋଗାଣ ଏବଂ ବିତରଣ ଇତ୍ୟାଦି ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବାର କ୍ଷମତା ସହିତ ସମ୍ପୃକ୍ତ । ଏପରି କ୍ଷମତାର ପ୍ରୟୋଗ, "ଆଦେଶ" ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇପାରିବ । ଧାରା 2(c) ଅନୁଯାୟୀ "ଅଧିସୂଚିତ ଆଦେଶ" ଅର୍ଥ ସରକାରୀ ରାଜପତ୍ରରେ ସୂଚିତ ଏକ ଆଦେଶ ଅଟେ ଏବଂ ଧାରା (cc) ପ୍ରଦାନ କରେ କି "ଆଦେଶ" ସେଥିରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ ।

ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ମାମଲାର ଗୁଣବତ୍ତା ଉପରେ କୌଣସି ମତାମତ ପ୍ରକାଶ ନ କରି, ଆମ୍ଭେ ଏହି ମାମଲାର ନୂତନ ଭାବେ ଶୁଣାଣୀ ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପଠାଉଛୁ । ସମ୍ପୃକ୍ତ ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ନିଜ ନିଜ ପକ୍ଷର ସମର୍ଥନରେ ତଥ୍ୟ ରଖିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ । କେଉଁ "ଆଦେଶ" ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ହୋଇଛି ତାହା ଦର୍ଶାଇବା ପାଇଁ ତଥ୍ୟ ଦାଖଲ କରିବା ରାଜ୍ୟର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ହେବ । ଯଦି ପ୍ରଶ୍ନରେ ଥିବା ଉକ୍ତ ଦସ୍ତାବିଜକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ରଖାଯାଏ, ତେବେ ଏହା ନିଃସନ୍ଦେହ ଯେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଏହାର ସନ୍ଦର୍ଭ ସହିତ ଯାଞ୍ଚ କରାଯିବ ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ ବିଚାର କରାଯିବ ।

ଆମ୍ଭଙ୍କୁ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ-ଆବେଦନକାରୀ ପ୍ରାୟ ଚାରି ମାସ ଧରି ହେପାଜତରେ ଅଛନ୍ତି । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ନୂତନ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିବା ଜାମିନ ଆଦେଶ ଜାରି ରହିବ ।

ଆମ୍ଭେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରୁଛୁ ଯେ ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ଦୂଷଣୀୟତା ବିଷୟରେ ଅଥବା ଅନ୍ୟଥା ଆମ୍ଭେ କୌଣସି ମତାମତ ପ୍ରକାଶ କରୁନାହୁଁ ।

ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନଟିର ଫଏସଲା କରାଯାଉଛି ।

ଭି.ଏସ.ଏସ.

ଆବେଦନଟିର ଫଏସଲା ହୋଇଛି ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମୋକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଂଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦିକା : ଶ୍ରୀମତୀ ଜୟା ମୁଖାର୍ଜୀ,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ